

INFORMATIEBROCHURE CARITASWEEKEND 11 & 12 november 2017

Bisdom Haarlem – Amsterdam

WELKOM?!

‘Vandaag moet ik in jouw huis verblijven’ (Lc. 19:5)

INLEIDING

Wie heet ze welkom?

Het is het thema voor het Caritasweekend van 11 en 12 november.

Al die 'nieuwe' Nederlanders die op dit moment in onze steden, buurten en dorpen worden geplaatst. "Nieuwe" Nederlanders, vluchtelingen, asielzoekers, economische migranten, statushouders, we geven ze allemaal een naam, maar wie zijn ze eigenlijk? Waarom komen ze hier? En hoe heten wij ze welkom?

Deze brochure wil informatie geven over al die vluchtelingen die bij ons komen wonen. Tijdelijk of voorgoed. Hoe worden ze opgevangen? En hoe heten kerken hen welkom? De informatie is bedoeld om Parochiële Caritas Instellingen en parochies te ondersteunen in hun themavieringen in het Caritasweekend op 11 en 12 november.

De brochure is gepresenteerd op de Dag van de Caritas 2017.

INHOUD

- Inleiding en inhoud
- WELKOM?!
 - Voorwoord door Mgr. Hendriks, hulpbisschop
- WELKOM IN NEDERLAND
 - Dr. E. Azizi, VluchtelingenWerk
- WELKOM IN AMSTERDAM
 - Rogier Schravendeel, Kerken Helpen Amsterdam
- WELKOM IN HAARLEM
 - Myrna Bockhoudt, Stem in de Stad
- KERKEN: BAKEN VAN HOOP VOOR VLUCHTELINGEN
 - Hermen van Dorp, KIM
- WELKOM IN DE WERELD
 - Wim Piels, Internationale Caritas
- Het Caritasweekend
- Reflectie
 - Dr. Erik Sengers, Dienst Caritas
- Inspiratie
- Gebed

COLOFON

Deze informatiebrochure is een uitgave van de Dienst Diocesane Caritas van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

Bezoekadres: Zilkerduinweg 375, 2114 AM Vogelenzang

Postadres: Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

Telefoon: 023-5112600

Email: caritas@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Website: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl (surf door naar: Afdelingen, Diaconie)

Een digitale versie is beschikbaar op de website van het bisdom, Afdeling Caritas en op Extranet

Welkom?!

Met een zekere regelmaat ontmoet ik mensen die zich voor vluchtelingen hebben ingezet. Soms zijn daaruit vriendschappen gegroeid. De christenen onder hen zijn op sommige plaatsen met een speciale viering welkom geheten en opgenomen in de geloofsgemeenschap en op verschillende plaatsen zijn zij actief geworden in de parochie. Het is voor deze mensen daarnaast ook belangrijk dat zij contact kunnen houden met hun landgenoten en eigen gelovige traditie. Verschillende migrantengemeenschappen doen hun best om hun net in Nederland aangekomen mede-gelovigen op te sporen en bijeen te brengen voor een feest, een bezinning of een viering. Als katholieken hebben wij natuurlijk een bijzondere opdracht om deze mede-broeders en – zusters in het geloof te helpen zich thuis te voelen in Nederland en in onze geloofsgemeenschap.

Daarnaast zijn er vele andere vluchtelingen, de meesten van hen met een Islamitische achtergrond. We willen ons niet laten leiden door angst en afkeer. Juist door hen als gelovige mensen en met onze waarden te benaderen, kunnen we hen helpen tot een uitwisseling, een dialoog te komen en zich thuis te gaan voelen in ons land en niet vervreemd te raken van de maatschappij waarin zij leven. Wie zich thuis voelt, vriendschappen krijgt met ‘oude’ Nederlanders, zich aanvaard weet en zijn plaats kan vinden, zal niet zo gauw een geradicaliseerde outcast worden. Deze nieuwe Nederlanders vormen trouwens vaak een verrijking voor ons land: een flink aantal van bijvoorbeeld de Syrische, Iraakse en Iraanse mensen die ons land binnen komen, zijn hoog opgeleid. Het gaat bijna altijd om gelovige mensen die in ons seculiere land een goede aanvulling zijn en een nieuwe dimensie en een ander geluid brengen.

In 2015 schreven de Nederlandse bisschoppen een kerstbrief over *“Herbergzaam Nederland”*.¹ Daarin gaven zij aan dat het Evangelie van ons vraagt om gerechtigheid te doen en liefde te betonen in onze omgang met vluchtelingen. Respect voor de menselijke waardigheid, solidariteit en naastenliefde zijn voor ons christenen leidende basisregels.

Vandaar dat ik hoop dat U allen ruimte wilt maken voor en aandacht wilt besteden aan de thematiek van deze Caritaszondag. Want onze aandacht en zorg voor vluchtelingen houdt niet op bij de eerste opvang en noodhulp en integratie gaat niet alleen om de inzet van de vluchteling zelf, maar ook om je hartelijk opgenomen te voelen in het land dat je ontvangt. Laten we ons daarvoor inzetten! Als wij hen de hand reiken, dragen we bij aan een maatschappij die niet uit gescheiden werelden bestaat, maar groeit naar een veelkleurige samenleving van mensen die – hoe verschillend ook – elkaar leren verstaan.

God zegene U allen!

+J. Hendriks
Hulpbisschop/vicaris-generaal

¹ De kerstbrief van de bisschoppen kunt u vinden op de site van het bisdom: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl bij Bisdom/Documenten/2015

WELKOM IN NEDERLAND?!

Dr. E.Azizi

“we beseffen het belang van het licht als we het donker zien.”

Onze wereld op dit moment

Onze wereld ervaart de spannendste tijden van haar moderne geschiedenis. Oorlogen, terrorisme, honger, vluchtelingenproblematiek, toegang tot schoon drinkwater, ziekten, werkloosheid, het ontbreken van mensenrechten en democratie, klimaatverandering, overbevolking, ongelijkmatige verdeling van welvaart, racisme, religieuze en etnische conflicten, vormen een waarlijke bedreiging voor de wereldvrede. Volgens de BBC bezitten 8 (!) mensen (6 uit America, 1 uit Mexico en 1 uit Europa) evenveel rijkdom als de helft van de wereldbevolking (3.5 miljard mensen) op aarde. Volgens een onderzoek van OXFAM zijn er in de wereld meer internationale schriftelijke regels en verdragen voor bananenhandel dan voor conventionele wapenhandel. Meer dan 1000 wapenbedrijven produceren in 100 landen 8 miljoen kleine wapens per jaar (bron: Aljazeera). Per jaar worden er 526.000 mensen vermoord door deze wapens. (bron: Poverty to Power) Volgens Amnesty International produceren 6 rijke landen (Amerika, Rusland, UK, Frankrijk, Duitsland en China) 74% van de wapens. En de gebruikers van deze wapens plegen 60% van de misdrijven tegen de mensenrechten op aarde. (bron: New York Times)

Dertien procent van de wereldbevolking (805 miljoen mensen) heeft niet voldoende te eten. Elke dag sterven 20.000 kinderen van honger en ziekten. Dat betekent dat er elke minuut 14 kinderen sterven. (bron: WHO) 105 miljoen kinderen krijgen geen toegang tot basisonderwijs (bron: UNICEF). 1 op de 10 mensen (663 miljoen) in de wereld hebben dagelijks geen toegang tot schoon drinkwater (bron: WHO).

Het resultaat: vluchtelingen

Vluchtelingen zijn het slachtoffer van oorlog, religieuze en etnische conflicten, terrorisme, dictatoriale regeringen, honger en natuurrampen. Vanaf 2015 zijn wereldwijd 65.3 miljoen mensen op de vlucht (21.3 miljoen erkende vluchtelingen, 40.8 miljoen mensen hebben wegens oorlogen en conflicten in eigen land hun woonplaats verlaten en 2.3 miljoen asielzoekers). Dat is na de Tweede Wereldoorlog het grootste aantal vluchtelingen in de wereld. Dat betekent dat 1 op de 113 volwassenen en 1 op de 200 kinderen op aarde is een asielzoeker of een vluchteling. De helft van deze vluchtelingen zijn kinderen onder de 18 jaar (bron: PEW research, World Economisch Forum). Alleen al in Europa (28 landen) klopte in 2015, 1.25 miljoen asielzoekers aan. In 2014 was dat aantal 562.265. Duitsland, Hongarije en Zweden waren de eerste drie landen in Europa die grote groepen van deze asielzoekers hebben ontvangen. Het grootste deel van deze asielzoekers kwam uit Syrië, Irak, Afghanistan, Eritrea en Somalië. Uit een onderzoek van Oxfam blijkt dat de 6 rijkste landen van de wereld, de landen die meer dan de helft van de wereldeconomie in handen hebben, slechts 9% van het totaal aantal vluchtelingen opvangen, terwijl **ontwikkelingslanden** zoals Libanon, Jordanië, Kenia, Ethiopia, Uganda, Pakistan, Iran en Turkije **samen 86 procent van alle vluchtelingen wereldwijd opnemen.**

Ironisch genoeg hebben in 2015 landen als Japan 19 en Brazilië 6 vluchtelingen gehuisvest. Rusland, die zelf een grote oorzaak is van het Syrische conflict, heeft helemaal geen vluchtelingen opgenomen. Op dit moment is Turkije het grootste gastland met totaal 3 miljoen vluchtelingen. Van hen zijn 2.7 miljoen van deze vluchtelingen Syriërs. Libanon met 1.5 miljoen Syrische vluchtelingen en Zuid Afrika met 1 miljoen vluchtelingen zijn tweede en derde gastland.

Nederland en vluchtelingen

Nederland heeft een traditie van gastvrijheid. In bepaalde perioden van haar geschiedenis heeft het Nederlandse grondgebied grote aantallen vluchtelingen opgenomen. Hugenoten, Franse en Engelse vrijdenkers, grote groepen uit België tijdens de eerste wereldoorlog, Hongaren, Joodse vluchtelingen

uit West- en Oost-Europa, Vietnamezen en verschillende groepen van alle kanten van de wereld hebben hier in Nederland een beschermingsplekje gekregen.

Ik ben zelf als vluchteling naar Nederland gekomen vanuit Afghanistan en ik zal altijd dankbaar blijven voor de kansen die Nederland aan mijn familie en mij heeft gegeven. Ik zie het Nederlandse asielbeleid als humaan en rechtvaardig. Een beleid dat de weg naar participatie en integratie voor de vluchtelingen vrij wil maken.

Zoals voor de hele wereld was de asielinstroom in 2015 voor Nederland ook twee keer hoger dan in 2014. De totale asielinstroom in 2015 was 58.880. Dit aantal is bijna twee keer zo hoog als in het voorgaande jaar (29.891). De totale asielinstroom in 2016 is uitgekomen op ongeveer 31.600. Daarmee was de instroom bijna weer de helft lager dan in het piekjaar 2015.

Asielprocedure

Een vreemdeling die in Nederland asiel aanvraagt, meldt zich bij een aanmeldcentrum (AC) van de [Immigratie- en Naturalisatiedienst](#) (IND). Daar verricht de Vreemdelingenpolitie de registratie en het identiteitsonderzoek. De GGD voert er de verplichte tbc-controle uit. Na deze onderzoeken start een periode van rust en voorbereiding op de asielaanvraag van minimaal 6 dagen. Na de rustperiode begint de algemene asielprocedure. Die duurt gemiddeld vier tot acht dagen, waarin de asielzoeker twee verhoren met de IND heeft. De asielzoeker krijgt daarbij advies van een advocaat en begeleiding van vluchtelingenwerk. De asielprocedure duurt normaliter veertien dagen. Tijdens deze periode woont de asielzoeker in verschillende opvanglocaties. Als de asielzoeker een verblijfsvergunning krijgt, dan is hij nu een 'vergunninghouder' of 'statushouder'. Het COA koppelt hem aan een gemeente in de regio. Als de IND vindt dat de asielzoeker geen recht heeft op een asielvergunning, wordt de asielaanvraag afgewezen. Dan moet de asielzoeker Nederland verlaten. De asielzoeker kan tegen de beslissing van de IND in beroep gaan bij de rechtbank. De rechtbank toetst dan de beoordeling van de IND. Voor zowel de IND als de asielzoeker geldt: wie het niet eens is met de uitspraak van de rechter, kan nog in hoger beroep gaan bij de Raad van State.

En wij zelf:

Vluchtelingen problematiek is een menselijk probleem. Het is niet ver van ons bed. Het is ons probleem. Het zou niet realistisch zijn als wij alleen op de wereldleiders een beroep doen om dit probleem op te lossen. Zij zullen dat ook nooit doen. Het zou dan ook nooit opgelost worden, maar wij kunnen het wel beïnvloeden. Mijn persoonlijk ervaring als vluchteling leert me dat de eerste stap naar betrokkenheid onze innerlijk besef is dat de menselijk familie als een lichaam is, wanneer nu een deel van het lichaam pijn doet dan kan de rest niet onverschillig blijven (vrij naar Paulus). Of zoals Malala de jongste Nobelprijswinnaar zegt: *"we beseffen het belang van het licht als we het donker zien."*

Dr. Aziz Azizi

Over de schrijver van dit artikel:

Ezat Azizi (roepnaam Aziz Azizi) kwam in 1994 als politiek vluchteling vanuit Afghanistan naar Nederland. Hij en zijn gezin kregen hier asiel. Tot 1992 (voor de machtsovername door de Islamitische fundamentalisten, de Mudjahedin) was Azizi hoogleraar aan de universiteit van Kabul en algemeen secretaris voor de Afghaanse Nationale Commissie Tegen Drugs Problematiek.

Azizi is taalkundige en spreekt 8 oosterse en westerse talen. In 2002 heeft hij het MindFit programma ontwikkeld voor getraumatiseerde vluchtelingen en asielzoekers. Door middel van deze methodiek leren vluchtelingen om hun trauma's, angsten en psychische klachten te verwerken. MindFit is ook een nieuwe methodiek voor de empowerment, participatie, opvoeding en integratie van nieuwe vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Honderden vluchtelingen maken jaarlijks gebruik van deze methodiek. In 2016 ontwikkelde hij een nieuw project: Nederland Participatie Land (NPL). Dit programma wordt door vele Nederlandse gemeenten aangeboden aan hun burgers met een vluchtelingenachtergrond. Door middel van deze intensieve training leren nieuwe vluchtelingen over de kernwaarden van de Nederlandse democratie en cultuur zoals vrijheid, gelijkheid, solidariteit, respect, verantwoordelijkheid, empathie, tolerantie en participeren in de samenleving. Momenteel is hij werkzaam voor VluchtelingenWerk.

WELKOM IN AMSTERDAM

Wat doen Amsterdamse kerken om vluchtelingen welkom te heten?

Kerken Helpen Amsterdam

Allereerst hebben de Amsterdamse kerken zich verenigd in *Kerken Helpen Amsterdam*. Meer dan vijftig kerken zijn aangesloten bij dit informatienetwerk. Op die manier wordt informatie uitgewisseld, worden avonden rond vluchtelingen georganiseerd en worden regelmatig gezamenlijk activiteiten ontplooid ter ondersteuning van vluchtelingen. Een mooi voorbeeld daarvan is de Football Fellowship, een gemengde competitie – kerkelijk betrokkenen en vluchtelingen – die op het ogenblik wordt opgezet.

Football Fellowship: samen voetballen

De Football Fellowship zoekt daarbij bewust en nadrukkelijk de samenwerking met Vluchtelingenwerk Amsterdam. Hoe meer zielen hoe meer vreugd! Vluchtelingen hebben vaak veel tijd over. Veel vaardigheden om goed in de Nederlandse samenleving te functioneren moeten zij nog opdoen. Maar voetballen kunnen veel jonge mannen als de beste! De gemixte opzet biedt kerkleden de gelegenheid om op een ongedwongen wijze kennis te maken met vluchtelingen, waar zelfs vriendschap uit kan voortkomen! En je hoeft er niet buitengewoon goed voor te kunnen voetballen: de kerkelijke spelers zijn zowel mannen als vrouwen, van 8 tot 64.

Taakgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken Amsterdam

Een al wat langer bestaand kerkelijk netwerk dat zich intensief voor vluchtelingen inzet, is de *Taakgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken*. De Taakgroep zet zich vooral in voor de mensen in de meest moeilijke positie: de ongedocumenteerden. Dit zijn mensen die geen papieren hebben, zijn afgewezen of anderszins op niet legale wijze in Nederland verblijven. Deze vluchtelingen hebben zich verenigd in de actiegroep *We Are Here/Wij Zijn Hier*, en trekken al jaren van kraakpand naar kraakpand. Een aantal van hen kan een beroep doen op de Bed-Bad-Broodregeling; een aantal van hen is inmiddels aan het zwerven geslagen. Het zijn vaak schrijnende verhalen en de Taakgroep probeert voornamelijk door politieke druk de opvangmogelijkheden voor deze groep in humanitaire zin te vergroten. De diaconie van de Protestantse Kerk Amsterdam speelt hier ook een belangrijke ondersteunende rol via het *Wereldhuis*. Het Wereldhuis is een ontmoetingsplek waar ongedocumenteerden door de week overdag kunnen samenkomen. Er wordt gekookt en er worden diverse leuke activiteiten voor deze vluchtelingen georganiseerd. Naar inschatting bevinden zich in Amsterdam ca. 15.000 mensen zonder geldige verblijfspapieren.

Asielzoekers Centra (AZC's)

Ook rond de diverse AZC's in Amsterdam slaan de kerken de handen ineen. In Amsterdam Oost is dat het samenwerkingsverband *Diaconaal Platform Amsterdam Oost*, waarin de protestantse en katholieke kerken broederlijk samenwerken rond het AZC Wenckebachweg, de voormalige Bijlmergevangenis. Aangezien het COA om begrijpelijke redenen een strikte ingangscontrole op AZC's

handhaaft, voornamelijk wanneer het om religieuze organisaties gaat, is het voor kerken niet gemakkelijk binnen een AZC te functioneren. Wat wel mogelijk is, is leuke activiteiten buiten het AZC voor vluchtelingen te organiseren. Het COA is in dat kader ook zonder meer welwillend en zo trokken 35 meest uit Syrië afkomstige vluchtelingen op 21 januari van de Wenckebachweg naar de Dam, om samen die dag de zogenaamde Tulpendag te vieren, compleet met tolken Arabisch, weer door andere vrijwilligers georganiseerde wandelingen door het centrum van Amsterdam en een heerlijke lunch bij de Diaconie van de Protestantse Kerk Amsterdam. Ontroerend is ook het verhaal van de Pakistaanse katholiek Yousaf, die met zijn zoontje van 7 op zondag 4 december opgehaald werd om in de Martelaren van Gorcum de Eucharistie te komen vieren.

Individuele hulp

Op individueel kerkelijk gebied wordt er door veel kerken in stilte veel goed werk gedaan voor vluchtelingen. Sommige parochies en kerkelijke gemeentes nemen in stilte de zorg op zich voor individuele vluchtelingen, die soms jaren verzorgd worden door bijdragen van gemeenteleden. Zeer ontroerend kan het zijn wanneer dergelijke 'onmogelijke' gevallen na lang aanhouden toch tot een positief resultaat leiden. Soms loopt zo'n verhaal ook niet goed af.

Samenwerking

Het zoeken van samenwerkingsverbanden met seculiere organisaties blijkt in Amsterdam zijn vruchten wel degelijk af te werpen. Voornamelijk de vluchtelingen die een status krijgen en anoniem in de wijken terechtkomen, zijn vaak aan een vereenzamingsproces onderhevig, aangezien ze nog nauwelijks de vaardigheid hebben een eigen sociaal leven op te bouwen. Vluchtelingenwerk is hier de door de overheid aangewezen partner om deze mensen op weg te helpen. Wat is meer vanzelfsprekend dat kerken, die ook op lokaal wijk- en buurtniveau opereren, hun hulp en diensten aanbieden aan deze vaak met name op lokaal gebied zwaar overvraagde organisatie?

Migrantenkerken

Heel bijzonder is het wanneer vluchtelingen gedoopt willen worden. Hier moet natuurlijk een uiterste voorzichtigheid betracht worden. Het zijn daarom vaak langdurige processen, die enkele jaren in beslag kunnen nemen. Maar toch komt dit regelmatig voor. Er zijn in Amsterdam ook kerken die zich in het bijzonder op de christenen onder de vluchtelingen richten. Vaak zijn dat kerken die georganiseerd worden door vluchtelingen zelf, en in de taal van het land: Arabisch, Farsi. Het is goed om op de hoogte te zijn van de anderstalige kerken in de omgeving; het zijn er vaak meer dan gedacht maar ze leven een onopvallend en sociaal vaak ongezien bestaan. Het is daarbij natuurlijk zeer goed om vluchtelingen te kunnen verwijzen naar een eigentalige kerk van eigen richting.

Activiteiten door kerken

Wanneer kerken bijzondere aandacht voor vluchtelingen hebben, kunnen ze ook zelf sociale activiteiten voor vluchtelingen organiseren. Ook dat komt veel in Amsterdam voor: het vluchtelingecafé in de Muiderkerk, diverse koffie-ochtenden en open maaltijden, bijbelstudies in diverse talen bij Hart van Osdorp, de uitstekende taallessen bij de Dominicuskerk, persoonlijke hulp bij Sant'Egidio, kerkdiensten in heel veel talen bij Hoop voor Noord en noem maar op.

Voor meer informatie: www.kerkenhelpen.amsterdam
www.rvkamsterdam.nl
www.wijzijnhier.org

Rogier Schravendeel

WELKOM IN HAARLEM!

Myrna Bockhoudt is werkzaam bij het oecumenisch diaconaal centrum Stem in de Stad in Haarlem. Zij heeft als opdracht om vluchtelingen en kerken met elkaar in contact te brengen. Hoe zij dat gedaan heeft, vertelt zij in onderstaand verhaal.

Het begon met nood!

In Nederland kwamen in korte tijd veel vluchtelingen binnen! Velen ontvluchtten de oorlog in Syrië en Irak. Anderen de armoede en onderdrukking in Afrika. In het hele land werden noodcentra opgericht om al deze mensen te herbergen. Zo ook in Haarlem. De voormalige koepelgevangenis, u kunt het gebouw niet missen als u met de trein naar Haarlem komt, werd hiervoor ingericht.

Vanaf het eerste moment kwamen Haarlemmers in actie. Rondom de Koepel ontstond een organisatie die zich Hotel de Koepel noemde. Een prachtige groep mensen die op allerlei manieren activiteiten organiseerden en zorg hadden voor de vluchtelingen. Daar zijn de eerste contacten ontstaan. Maar de Koepel bleef niet. Doordat er minder vluchtelingen naar Nederland kwamen was er geen behoefte meer aan noodopvang. De vluchtelingen die er verbleven betrokken. Maar er kwam een nieuwe uitdaging voor in de plaats.

‘Nieuwe’ Haarlemmers

Veel vluchtelingen kregen een status en mochten in Nederland blijven. In Haarlem komen er de komende jaren zo’n vierhonderd ‘nieuwe’ Haarlemmers bij. De gemeente zorgt voor huisvesting en een uitkering, Vluchtelingenwerk zorgt voor de zakelijke begeleiding, wij, kerken en andere maatschappelijke organisaties zorgen voor het welkom!

Hoe doen wij dat? Wij begonnen met het organiseren van een ontmoetingsdag. Via eigen contacten, via scholen en met behulp van Vluchtelingenwerk nodigden wij statushouders uit voor deze dag. Wij organiseerden allerlei activiteiten zoals een beautysalon voor de vrouwen (en dus kwamen de kinderen en de mannen ook!). De mannen hielden wij bezig met een workshop fietsbandenplakken. Een groot succes. Allerelei organisaties stelden zich voor en er was natuurlijk eten en drinken. De dag was geslaagd en men vroeg om herhaling.

Met behulp van Caritas Haarlem werd er een tweede ontmoetingsdag georganiseerd. Deze was nog succesvoller dan de eerste. Omdat deze dag tegen vijf december plaatsvond kwam Sinterklaas met zijn Pieten ook langs. De meeste vluchtelingen zijn jonge mensen. Er waren dus ook veel kinderen. Tot ieders verbazing kenden zij bijna alle Sinterklaasliedjes al. Kinderen leren vlug.

Aan het einde van deze dag vroegen wij aan onze bezoekers of zij ook een dergelijke dag wilden organiseren. Nu voor alle mensen uit Haarlem die hen de afgelopen jaren hebben geholpen. Hun antwoord was een hartverwarmend ja! En dus kwam er een Shukrandag.

De Shukrandag

Shukran betekent dank je wel in het Arabisch. Eind februari werd iedereen uitgenodigd die zich de afgelopen jaren heeft ingezet voor vluchtelingen. De ‘nieuwe’ Haarlemmers hadden een uitgebreid programma opgezet. Er werd gezongen, gedanst en gegeten. Overvloedig gegeten! En het was heerlijk. Een Syrische vredesorganisatie liet een presentatie zien hoe zij mensen in Syrië weer bij elkaar brachten in een poging om verzoening te bewerkstelligen in een door haat en oorlog verscheurd volk. En ondertussen werden oude contacten opgehaald en nieuwe gelegd. Ook deze dag werd mogelijk gemaakt door Caritas Haarlem. Maar daar blijft het niet bij.

Welkom in Haarlem

Justice and Peace, de verengelse naam van de oude katholieke vredesorganisatie Justitia et Pax, organiseert op verschillende plekken in Nederland Welkomstdagen. Het zijn ontmoetingsdagen tussen ‘oude’ en ‘nieuwe’ Nederlanders. Met veel activiteiten die de ontmoeting en de inburgering

stimuleren. Op zaterdag 22 april is deze dag in Haarlem gehouden. Stem in de Stad is de lokale partner organisatie. Een projectgroep, waar onder andere Caritas Haarlem in vertegenwoordigd is, verzorgde een aantal onderdelen voor deze dag. Zo was er een podium waar verschillende groepen muziek maakte, er discussies plaatsvonden en presentaties. Er was een markt waar allerlei Haarlemse organisaties, waaronder de kerken, zich presenteerden. Ook de statushouders hadden verschillende presentaties. Er was een kinderprogramma georganiseerd. En u weet, als de vrouwen komen, komen de mannen. De burgemeester van Haarlem mocht openen, onder het toeziende oog van de hulpbisschop Mgr. Hendriks. Het was een geweldige dag, een hoopvol teken van een inclusieve samenleving. En daar blijft het niet bij. Wij gaan namelijk 'mini'!

Miniprojectjes

Gaat u wel eens wandelen in de duinen? Neem de volgende keer eens een 'nieuwe' Nederlander mee! Dat is wat wij nu een miniprojectje noemen. Het stelt allemaal niet veel voor. Vraagt geen geweldige organisatie. Is eenmalig, niet duur, spontaan, afwisselend en vluchtig. Het is een wandeling die je samen doet. Eens een keer samen eten of de stad in gaan, of samen boodschappen doen. Samen een uitje organiseren. Activiteiten die we toch al doen of met weinig moeite georganiseerd kunnen worden. Maar er zit wel een idee achter. Kerken zijn gemeenschappen. Deze miniprojectjes willen gemeenschap versterken. Onderling, in de kerkgemeenschap zelf, maar ook met vluchtelingen. Er zit geen hoger doel achter dan: kom met elkaar in contact, ga samen iets doen en heb plezier.

Contact? Hoe doe je dat?

Er zijn veel mensen van goede wil. Wat mij iedere keer weer opvalt bij alles wat wij organiseren, is de grote groep mensen die zich betrokken en verantwoordelijk voelt. Velen willen zich graag inzetten voor een menselijke samenleving. Maar de vraag die ik het meeste tegenkom is: hoe kom je met hen, de vluchtelingen, de statushouders, in contact. Er zijn veel activiteiten die ondernomen worden. Vaak neemt Vluchtelingenwerk, of een gelijksoortige organisatie, daar het initiatief in. Er worden altijd vrijwilligers gevraagd voor de begeleiding, de opvang, of als maatje. Wil je als kerkelijke gemeenschap iets doen, neem dan ook met hen contact op. Misschien zijn er nog andere organisaties actief. Zoals in Haarlem Stem in de Stad die je kunt benaderen. Soms kun je via de school een ingang vinden. Maar de simpelste manier is om mensen gewoon aan te spreken. Op straat of op de markt. Ik weet dat onze nieuwe Nederlanders dat enorm op prijs zullen stellen. Ik wens u veel plezier en Gods zegen in die ontmoeting.

Voor meer informatie:

www.stemindestad.nl

www.justiceandpeace.nl

www.kerkhaarlem.nl/hotel-de-koepel/

Myrna Bockhoudt

KERKEN: BAKEN VAN HOOP VOOR VLUCHTELINGEN

Stichting de KIM, Katholiek Instituut voor Maatschappelijke activering, is een katholieke organisatie die katholieken en parochies willen betrekken bij maatschappelijke problemen. Zij is actief in de provincies Flevoland en Utrecht. In de Bonifatiusparochie in Zeewolde is zij een maatjesproject gestart voor jongeren.

Een stroom vluchtelingen

In 2015 is vanuit Zuid-Europa een grote stroom vluchtelingen op gang gekomen die hun toevlucht hebben gezocht in Noord- en West-Europa. In 2016 hebben er 31.642 mensen asiel aangevraagd in Nederland². In het jaar daarvoor waren dit er 58.900. Het grootste gedeelte van deze groep bestaat uit mensen die door de burgeroorlog uit Syrië zijn gevlucht. Gezinshereniging is momenteel één van de belangrijkste redenen om naar Nederland te komen. Vluchtelingen worden opgevangen in een AsielzoekersCentrum (AZC) dat door het Centrale Orgaan opvang Asielzoekers (COA) wordt beheerd. Na toekenning van een verblijfsstatus hebben mensen recht op een eigen woning. Locale overheden gaan vervolgens op zoek naar een woning of mensen krijgen een plek toegewezen in kleinschalige opvang. De voorzieningen op deze plekken zijn sober en de dagelijkse begeleiding stelt weinig voor. Mensen worden vooral aan hun lot over gelaten. Wat kunnen kerken nu hierin doen?

Een baken van hoop

Kerken zijn van oudsher organisaties die voor deze groep ontheemden een baken van hoop kunnen bieden. Het is bemoedigend om in het bisdom Haarlem te zien dat veel kerkgangers hun betrokkenheid en compassie tonen voor vluchtelingen. Op tal van plekken worden ze gastvrij ontvangen en allerlei activiteiten georganiseerd. Ontmoetingsactiviteiten zijn een goed middel om nieuwe contacten te leggen en nieuwe werelden te leren kennen. Een gedeelte van de nieuwkomers heeft een christelijke achtergrond omdat ze Syrisch Orthodox zijn. Een goed voorbeeld daarvan is de Sint Bonifatius parochie in Almere. Eind oktober 2016 stond de misviering van deze geloofsgemeenschap in het teken van: "Gastvrijheid". Gastvrijheid voor asielzoekers, voor mensen op de vlucht, mensen die hun eigen land hebben moeten verlaten omdat er oorlog is. De viering was voorzien van Arabische bijdragen zoals het gebed, schriftlezing, muziek en tijdens het koffiedrinken werden er heerlijke Arabische lekkernijen voorgeschoteld. Om daarmee iedereen en vooral de Arabisch sprekende gasten te verwelkomen. Aan het begin van dit jaar werd er weer een ontmoetingsactiviteit georganiseerd en hierbij trad een Syrisch Koor op met koorleden uit heel Nederland.

Maatjesproject

Samen met de vluchtelingenwerkgroep van de St. Bonifatiusparochie is De KIM (Katholiek Instituut voor Maatschappelijke activering) een maatjesproject gestart, waarbij een vluchteling/statushouder gekoppeld wordt aan een maatje die steunpilaar en inspiratiebron fungeert. Met dit project willen we het sociale netwerk van vluchtelingen vergroten en daarmee bijdragen aan beter toekomstperspectief. Eén van hen is Feras. Hij is 17 jaar en woont met zijn ouders, broer en zus in het AZC. In een klein appartement leven ze samen met een gezin die een baby hebben van 8 maanden. Ze delen een kleine keuken en een kamertje. Overdag heeft Feras niets te doen. Zijn grote droom is dat hij later acteur wil worden. Zijn taalschool is nog niet geregeld en hij hangt de hele dag binnen in huis of ergens rond op het terrein van het AZC waar 800 mensen verblijven. In december 2016 was een ontmoetingsactiviteit tussen de jongeren van het AZC en de jongeren van de St Bonifatiusparochie. Tijdens een workshop leert hij Quincy kennen. Quincy vertelt in de workshop dat hij ook later wil

² Bron: recente cijfers van IND en <http://www.werkwijzervluchtelingen.nl/feiten-cijfers/aantallen-herkomst.aspx>. Het grootste deel bestaat uit Syriërs (34%) en Eritreeërs (9 %).

acteren. Zo komen werelden bij elkaar en vinden mensen elkaar waar ze van dromen. Ze wisselen elkaars telefoonnummer uit en nieuwe contacten zijn gelegd. Samen gaan ze leuke dingen doen als wandelen of de stad in. Zo groeit vriendschap en wederzijds respect. Het verhaal van Jan Willen en de broers Younes en Walid uit Syrië is daar een goed voorbeeld van.

Het verhaal van Jan Willem en Younes en Walid en.....

Jan Willem is bijvoorbeeld zo'n maatje. Hij heeft een mooie baan op de kinderafdeling van het AMC. Maar hij wil naast zijn drukke baan, tijd vrijmaken om zich in te zetten voor vluchtelingen die zich als nieuwkomer vestigen in Nederland. Hij heeft op tv in de nazomer van 2015 de grote stroom vluchtelingen op gang zien komen en was onder de indruk geraakt van de oorlogservaringen en vluchtverhalen van mensen uit Syrië. Telkens kwam het plan terug om wat te doen voor vluchtelingen maar iedere keer kwam er wel iets tussen. Totdat zijn oog viel op een advertentie waarbij De KIM op zoek bleek te zijn naar maatjes. Younes (20jr) en zijn broer Walid (20 jr) waren vluchtelingen die nu, als statushouder, een paar maanden in hun studentenappartement wonen. Younes die het beste van de twee Engels spreekt, begint al snel te vertellen waar hij vandaan komt. Hij komt uit Damascus en moest toen hij dienstplichtig werd, in het regeringsleger en meevechten in de burgeroorlog. Zijn familie is soennitisch. Dit zou betekenen dat hij daardoor vooraan het oorlogsfront geposteed zou worden. Dat komt omdat het regeringsleger gedomineerd wordt door de familie van president Assad. Deze familie is Alevitisch en vormt daarmee een sjiietische tak van de islam. Net als Christenen worden veel soennieten behandeld als een minderwaardige groep en zijn daardoor hun leven niet zeker. Beide broers besluiten te vluchten naar Baalbek in Libanon. Younes vertelt dat hij in Baalbek werkte in een restaurant waar veel toeristen kwamen. Het was een leuke baan en ze maakten de heerlijkste gerechten. Ze hadden het daar met 8 jongens goed. De oorlog leek ver weg. Totdat gewapende en gemaskerde mannen op een nacht hun kamer met geweld binnentreden en ze alle 8 jongens op de vloer mishandelen en beroven van al hun spullen. Van Younes en Walid nemen ze alles mee: rijbewijs, paspoort, mobiele telefoon, laptop en geld. Beide broers kunnen weer helemaal opnieuw beginnen. Het wordt hen direct duidelijk dat hun leven daar in de mooie Bekavallei niet meer veilig is. Met een vliegtuig uit Beirut weten ze uit het onveilige gebied naar Istanbul te vluchten. Ze komen in contact met smokkelaars die hen naar de kust van Turkije brengen. Voor 800 euro wagen de jongens hun leven en maken in een gammele rubberboot met 80 mensen de oversteek. Na 4 uur varen is de benzine op en zo dobberen ze in de donkere nacht op het wijde water van de Egeïsche zee. Onderweg slaan tientallen mensen in paniek overboord en Younes en Walid staan doodsangsten uit. Totdat ze met 23 mensen bij het ochtendgloren de Griekse wal zien: Europa. Het zou een nieuw begin worden na een hectische periode vol gevaar en onzekerheid. Juist kerken, als dragers van hoop, geloof en liefde kunnen voor deze statushouders en vluchtelingen veel betekenen. Wilt u ook wat betekenen voor jonge nieuwkomers uit Syrië of andere landen?

Voor meer informatie: Hermen van Dorp 06-12240600 of hermenvandorp@gmail.com
www.stichtingdekim.nl

WELKOM IN DE WERELD?!

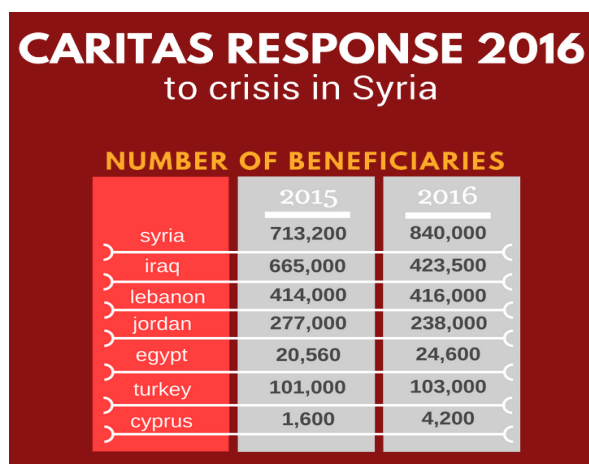
Migranten en Caritas in de Wereldkerk

Caritas Internationalis en Caritas Europa

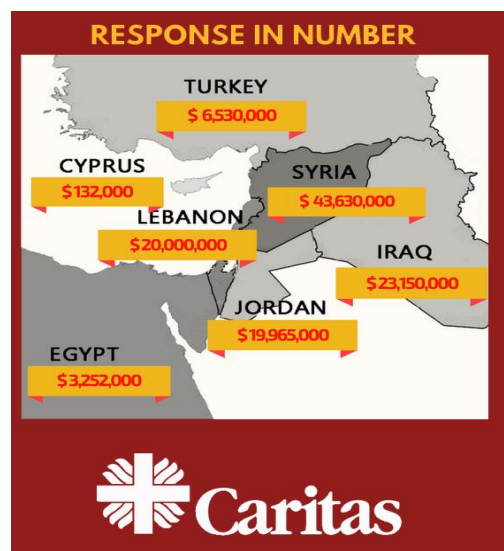
Onze PCIs en onze diocesane Caritas maken deel uit van een wereldwijde Caritas familie. In officiële termen 'Caritas Confederatie' genoemd. Caritas Internationalis is een confederatie van 165 nationale Caritas organisaties, waarbij elke nationale Caritas organisatie is opgezet volgens de richtlijnen van de bisschoppenconferentie van dat land. Het algemeen secretariaat van Caritas Internationalis is in het Vaticaan. Caritas Internationalis heeft ook internationale delegaties bij de VN in New York en Genève. Voor meer informatie over hoe het internationale Caritas netwerk is georganiseerd, zie: <http://www.caritas.org/who-we-are/governance/>.

Caritas Internationalis kent 7 regio's, elk met een regio-coördinator. De Europese Regio (www.caritas.eu) heeft 49 lid-organisaties uit 46 Europese landen (sommige landen hebben twee leden, bijvoorbeeld één voor binnenlands Caritas werk, en één voor buitenlands Caritas werk). Het regiokantoor van Caritas Europa is gevestigd in Brussel.

Wat doet Caritas voor migranten in Syrië en omliggende landen?

In 2016 heeft Caritas meer dan 2 miljoen mensen geholpen in de Syrië vluchtelingen crisis.

Binnen Syrië is meer dan de helft van de mensen ontheemd. Veel families hebben al vaker dan één keer moeten vluchten. Caritas helpt de ontheemde mensen met voedselpakketten, dekens en matrassen, hulp om de huur van een kamer te betalen, hulp om de kinderen naar school te laten gaan, gezondheidszorg en psychosociale hulp. Caritas bezoekt de ontheemden in het huis/kamer waar ze nu tijdelijk verblijven en luistert naar hun verhalen. Dat luisteren, die empathie, dat is één van de belangrijkste aspecten van de solidariteit die Caritas mensen hebben met de ontheemden. Ook veel ontheemden helpen mee als vrijwilliger in de Caritas activiteiten. Voor meer informatie zie: <http://www.caritas.org/what-we-do/conflicts-and-disasters/emergency-appeals/emergency-syria/>. Een duidelijk recent filmpje (maart 2017) staat op het YouTube kanaal van Caritas Internationalis: https://www.youtube.com/watch?v=0qPE6Wo2A_w

Ook in de buurlanden van Syrië helpt Caritas de vluchtelingen, zowel degenen die bij familie wonen of zelf een kamer huren, alsook degenen die in vluchtelingenkampen wonen.

Wat zegt onze paus en wat zegt de sociale leer van de Kerk?

Paus Franciscus, 6 september 2015

"Ten aanzien van de tragedie van de duizenden vluchtelingen die de dood door oorlog en honger ontvluchten en op weg zijn naar een hoop op leven, roept het Evangelie ons op en vraagt ons 'naasten' te zijn van de kleinsten en de meest verwaarloosden. Door hen concrete hoop te geven. Niet alleen zeggen: 'Goede moed, geduld!...' Christelijke hoop is strijdvaardig, volhardend zoals iemand die op weg is naar een vast doel. ... Laat elke parochie, elke gemeenschap van religieuzen, elk klooster, elk heiligdom in Europa een gezin opnemen, te beginnen met mijn bisdom Rome."

De bisschoppenconferentie van de VS heeft een aantal duidelijke teksten bij elkaar gezet over wat de Sociale Leer van de Katholieke Kerk zegt over hoe we als christenen om moeten gaan met migranten en vluchtelingen: www.usccb.org/issues-and-action/human-life-and-dignity/migrants-refugees-and-travelers/quotes-rights-migrants-refugees.cfm

Wat doet Caritas in bisdommen in Italië?

'Vluchteling in mijn huis' – 'Rifugiato a casa mia'

In reactie op de oproep van paus Franciscus biedt Caritas in Italië de gelegenheid aan families en individuen om een hun woning open te stellen voor vluchtelingen en asielzoekers en deze met hen mee te laten leven voor een periode van 6 – 9 maanden. Het doel is om verantwoordelijkheid te nemen en te helpen in het slagen van integratie in de Italiaanse samenleving. Binnen 2 maanden na de oproep van de paus hadden al 170 families, 150 parochies en 30 religieuze instituten vanuit heel Italië zich bij dit project aangesloten om meer dan 1000 vluchtelingen te helpen integreren.

Training voor migranten en vluchtelingen

- Cursus wijn maken in Umbrië
- Solidariteits-boerderij: Caritas Palermo traint migranten en werkloze Italianen op een boerderij vlak buiten Palermo om dieren vet te mesten, groenten te verbouwen en leert hen technieken die nuttig zijn voor hun toekomstig betaald werk in de landbouw- en veeteeltsector. Een belangrijk aspect is dat Italianen en migranten leren samen te leven en elkaar leren te waarderen.

Ethisch toerisme

Caritas Italië en ook Caritas Griekenland bieden de mogelijkheid om langs de migrantenroute in Griekenland te reizen, migranten te ontmoeten en hun moeilijkheden leren begrijpen. Mensen kunnen dan ook de plaatselijke gemeenschappen ontmoeten die migranten helpen en daar hun solidariteit tonen door hier en daar mee te helpen.

Vrijwilligers van Caritas Kroatië geven taallessen in een AZC

Caritas Croatia en de Jezuïeten Vluchtelingen Service werken samen aan de integratie van asielzoekers in Zagreb (Kroatië) in een oud hotelgebouw waarin 600 asielzoekers zijn opgevangen. Sommige van de 'gasten' zijn gestrand vanwege de deal tussen de EU en Turkije, waardoor alle grenzen in zuidoost Europa langs de vluchtelingenroute nu zijn gesloten. Anderen zijn gekomen door het Europese relocatie programma. Weer anderen zijn teruggestuurd door Oostenrijk.

Caritas geeft taallessen aan de asielzoekers. Suzana Borko, de programma manager van Caritas Kroatië vertelt: “Voorheen hadden we een betrekkelijke kleine groep van vrijwilligers binnen de Caritas, voornamelijk gepensioneerden. Maar wat er door de crisis is gebeurd is ongelooflijk. Er zijn heel veel scholieren en andere jongeren die zich aangemeld hebben als vrijwilliger. Dag en nacht zijn ze in de weer geweest, ondanks hun vele andere verplichtingen.”

Veel voorbeelden van positieve ervaringen van Caritas in Europa in migranten helpen te integreren staan in de brochure: ‘Welcome, migrants make Europe stronger’.

http://www.caritas.eu/sites/default/files/caritaseuropa_welcome_migrants_make_europe_stronger.pdf

Veel actievoorbeelden, ook met jongeren, kunt u vinden via de website van ‘Jong Caritas’: <http://youngcaritas.eu/> en op www.taten-wirken.de/hat-geklappt.

Internationale Caritas Werkgroepen over migratie

Mensen uit de lid-organisaties van Caritas Internationalis (vanuit de nationale en onderliggende diocesane Caritassen dus) werken via skype en intranet met elkaar samen in verschillende werkgroepen. Twee van de belangrijke werkgroepen van Caritas Internationalis op migratie gebied zijn de ‘Reference Group on Migration’ waar Caritas mensen vanuit de hele wereld in deelnemen en het oecumenische COATNET (Christian Organisations Against Trafficking of Human Beings): zie www.coatnet.org. Binnen Caritas Europa is de ‘Migratie Actie Groep’ één van de belangrijke werkgroepen, met mensen uit 9 verschillende landen + de secretaris van de Caritas Internationalis migratie werkgroep en COATNET. Deze groep mensen bereiden de standpunten en lobby-acties voor van Caritas Europa op migratiegebied, die aan Europarlementariërs en andere beleidsmakers worden aangeboden en met hen worden besproken (zie <http://www.caritas.eu/publications#migrationasylum>). Deze migratie actiegroep werkt eraan dat in 2020ⁱ:

1. De Europese landen reageren op de humanitaire behoeften van mensen die binnen of naar Europa migreren en plaatsen de mens en hun rechten in het centrum van het migratie- en mobiliteitsbeleid van de Europese Unie en de Raad van Europa.
2. Europese en lokale gemeenschappen voeren een gastvrij en duurzaam beleid en bieden maatregelen voor de integratie van vluchtelingen, ontheemden en migranten.
3. Europese landen voeren een samenhangend gemeenschappelijk Europees asielstelsel (en ontvangst) systeem uit, in overeenstemming met de mensenrechten en het internationaal recht.

Wim Piels, Internationale Caritas

ⁱ Zie: http://www.caritas.eu/sites/default/files/160704_tor_ag_maa_2020_approved.pdf

HOE ORGANISEER JE EEN CARITAS / DIACONAAL WEEKEND?

1. Initiatief en coördinatie

De ervaring leert dat een geslaagd Caritas Weekend begint bij een **overleg** tussen de verschillende velden van de parochie. De initiatiefnemers zijn veelal bestuursleden van de Parochiële Caritas Instelling. Het initiatief wordt ook wel genomen door de werkgroep caritas, de pastor, of het parochiebestuur lid met de portefeuille caritas/ diaconie.

2. De aanpak

De initiatiefnemers verzamelen een aantal mensen om na te denken over een themakeuze en een project. Kies een voorbeeld uit de brochure of een nood in de omgeving. Als de noden herkenbaar en dicht bij huis zijn, voelen parochianen zich eerder betrokken en zijn bereid te helpen.

Wanneer u hebt gekozen voor **een bepaalde problematiek** kijkt u *binnen* de kerkmuren naar groepen of mensen die daar ervaring mee hebben. Dat kunnen parochianen zijn die bij organisaties als Vluchtelingenwerk, penitentiare inrichtingen of bij de GGZ werken. Veel parochianen (hun kinderen of kleinkinderen) zijn actief zonder dat 'de parochie' het weet. Zij kunnen vanuit hun beroep of vrijwilligerswerk, wellicht zelf ervaringsdeskundig, een goede inhoudelijke bijdrage leveren. Ook bij leden van bezoekgroepen en PCI-leden is informatie over de noden binnen de gemeente te vinden.

Kijkend *buiten* de kerkmuren kan, afhankelijk van het gekozen thema, een deskundige van buiten de kerk betrokken worden. Denk eens aan een medewerker van een organisatie voor boeren en tuinders, een inloophuis of een jongerenwerker.

3. Kies een project

De keuze voor een thema wordt concreet in woord en daad gemaakt door de keuze voor een project. De deskundigen van binnen of buiten de parochie kunnen u hierbij adviseren. Naast de aandacht van de parochie, mogelijk ook de hand en spandiensten, kan de hulp concreet worden gemaakt met de opbrengst van de collecte.

4. Draaiboek

Wat moet er gebeuren en wie doet wat. Een eenvoudig draaiboekje helpt om een overzicht te maken van de stappen die gezet moeten worden. Daarnaast is het maken van een draaiboekje, zeker als u evalueert, van waarde voor de organisatie van volgend jaar. Het draaiboek is een opsomming van welke activiteiten door wie, wanneer en waar gedaan worden. Voeg ook de contactgegevens bij van de deelnemers en organisatoren.

5. Overleg tijdig

Geef de mensen en groepen waarmee u wilt werken de tijd om zich voor te bereiden. Denk aan de PR, de pastor / liturgiegroep, de koren. Reserveer tijdig de ruimtes voor bijeenkomsten.

6. Betrek jongeren bij de activiteiten

Het is aan te bevelen om groepen jongeren uit Vormsel-, Provider- en DiaconActiongroepen of scholen te betrekken bij het thema. Ze vinden het leuk om betrokken te zijn bij doe-activiteiten en zijn wellicht de caritasmensen van de toekomst!

REFLECTIE

Na de stroom vluchtelingen die in 2016 op Europa af kwam, was de integratie van migranten het thema van de verkiezingen 2017. Wat moet er gebeuren als je mee wilt doen in de Nederlandse samenleving? Omdat we het deels zelf niet goed kunnen verwoorden, hebben we allemaal regels bepaald waaraan migranten moeten voldoen. Om dat te toetsen is er een inburgeringscursus, een toets waar migranten soms veel geld voor moeten lenen om de lessen te volgen en de toets te doen. Als ze het niet halen, zijn ze hun geld kwijt en kunnen ze een boete krijgen. Geen goede start in Nederland. En is participatie in Nederland vooraf te toetsen? Word je geaccepteerd door de reeds hier wonende mensen als je een papiertje hebt?

De discussie of mensen hier mogen komen of niet is een ingewikkelde. Ook binnen de kerk leven daarover verschillende politieke inzichten die er mogen zijn. Er zijn redenen van oorlog en vervolging, redenen van corrupte samenlevingen en armoede, er zijn mensen die hun geluk zoeken (en waarom niet, ook wij zoeken ons geluk), mensen die vanwege liefde en relatie hierheen komen, mensen die vluchten voor vernietiging van milieu en natuur. Welke zijn de redenen om mensen hier een (tijdelijk) verblijf en beschutting te geven? En in hoeverre hebben de westerse landen zelf een oorzaak in de migratie? Dat leidt tot ingewikkelde discussies met verschillende inzichten.

Maar wat als mensen hier eenmaal zijn en niet meer terug kunnen of willen? Soms hebben ze geen geldige papieren meer omdat ze zijn afgenomen, of verlopen, omdat hun staat niet meer bestaat, of omdat de regering ze niet erkent. Soms moeten mensen weg, maar kunnen ze niet weg. Sommigen 'kunnen' niet weg omdat ze bedreigd worden door afpersers in hun land van wie ze geld 'geleend' hebben voor de reis. Soms is de schaamte te groot om te erkennen dat ze gefaald hebben. Soms hebben ze hier geen perspectief, maar in hun thuisland nog minder perspectief en blijven ze hier. Soms zijn er partners en kinderen die hier wel legaal wonen. Het is moeilijk om te oordelen, soms moeten we luisteren naar de verhalen van mensen.

Het helpen van mensen zonder geldige verblijfspapieren is een hachelijke zaak. Illegaliteit is (nog) niet strafbaar, maar als mensen officieel te horen hebben gekregen dat ze weg moeten is het dat wel. Mensen helpen in de illegaliteit is niet strafbaar, maar als ze een aanzegging hebben gekregen is het dat wel. Aan de andere kant: wat als mensen hier zijn? Een knappe rechter die iemand veroordeelt vanwege barmhartigheid: ik was ziek en u heeft mij bezocht, ik was in de gevangenis en u kwam langs, ik was naakt en u gaf me kleding, ik had honger en u gaf me te eten. Dat zijn de richtlijnen van christenen. Gelden die niet ook voor mensen zonder geldige papieren?

Het christelijk mensbeeld is een sociaal mensbeeld. We worden mens door de ander, die ons laat zien wie we zijn. Wat zeggen vluchtelingen en migranten over ons? Maar aan de andere kant blijft een vluchteling ook een mens die door ons mens kan worden en blijven. Dat is ook een deel van de christelijke levensopdracht: mensen tot mens te laten worden. Nu de vluchtelingen er zijn, is de taak ze te integreren, ze een plek te geven, misschien tijdelijk, maar ze als mens te behandelen. Als christenen hebben we daarop een eerste taak. Integreren doe je niet door een toets, maar door menselijke, sociale contacten.

Diaken dr. Erik Sengers

Dienst Caritas

TER INSPIRATIE

Bron: Zeven Bijbelse podcasts over het vluchtelingenthema www.biddenonderweg.org/vluchtelingen

Een gebedstraject rond het thema van de vluchtelingen: zeven podcasts, voor groepen én voor individuen. Elke podcast gaat in op een verschillend aspect, van het op de vlucht zijn tot het verlenen van gastvrijheid. Er zijn ook extra podcasts die je kan gebruiken bij het begin en einde van elke gebedstijd om tot stilte te komen en terug te blikken.

VANDAAG MOET IK IN JOUW HUIS VERBLIJVEN' (LC 19.5)

Gastvrijheid begint in het hart, het is de bereidheid om elkaar te helpen.

Gastvrijheid is het openen van de handen, het is betrokken zijn op de ander.

Gastvrijheid betekent het openen van je hart voor anderen en het delen van wat je hebt .

Het is het delen van een stuk van jezelf. Gastvrijheid wordt het delen van het leven.

Gebedssuggesties.

God wij vragen u

- Help ons bewust te worden van de werkelijkheid van uw liefde in de wereld. Dat wij anderen vrede mogen brengen. Dat wij gastvrijheid mogen bieden aan vluchtelingen. Zo kan de wereld worden omgevormd tot een afspiegeling van Gods koninkrijk.
- Help ons om gastvrij te zijn voor iedereen. Leer ons om mensen met problemen te verwelkomen.
- Help ons om U te zien in de anderen. Dat wij Uzelf in vluchtelingen mogen verwelkomen en zo Uw liefde en mededogen mag ervaren. Wij bidden u dat wij verrijkt mogen worden door hun talenten.
- Wilt u ons helpen groeien wanneer wij nog niet open staan voor gastvrijheid aan vluchtelingen. Het is niet makkelijk, U heeft op dit gebied nog zoveel werk te doen met ons.
- Om de genade als wij vandaag een stem in nood horen roepen. Zodat wij die roep kunnen beantwoorden met een groot hart.
- Geef ons de genade om, zoals bij de leerlingen in Emmaus, Uw zoon te herkennen. In het bijzonder ook de vluchteling die bescherming zoekt tegen vervolging, oorlog en honger. In de vrouwen en de kinderen die slachtoffer zijn van mensenhandel. In de asielzoeker die wordt opgesloten omdat hij zonder papieren is weggevlucht.
- Geef ons de moed om de angsten die ons dreigen te overweldigen achter ons te laten. Ons bewust te worden zijn van al het moois in ons leven. Dat de liefde ook in ons bestaan sterker is.
- Om de moed U lief te hebben in anderen. Help ons te geloven dat wanneer wij mensen in nood opvangen wij dan Uzelf welkom heten.
- Dat we mogen beseffen dat wanneer we met de allerarmsten aan tafel zitten, we dan proeven van het hemelse gastmaal.